

**Силабус навчальної дисципліни
«Експертиза творів
декоративного
мистецтва:
ювелірні вироби»**

Спеціальність: 023 Образотворче
мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація
Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Рівень вищої освіти	Перший (Бакалавр) рівень вищої освіти
Статус дисципліни відповідно до навчального плану	Вибірковий компонент освітньо-професійної програми
Курс Семестр	3 курс 5 семестр
Семестровий контроль	Залік – 5 семестр
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/ кількість годин	5 кредитів ЄКТС/150 годин (аудиторних 64: 32 лекційних, 32 практичних, 86 самостійної роб.)
Мова викладання	Українська
Що буде вивчатися (предмет навчання,)	Дисципліна базується на знаннях, спільних для курсів фахових дисциплін: «Вступ до мистецтвознавства», «Аналіз творів мистецтва», «Техніки і технології художніх матеріалів», «Технологічна експертиза творів мистецтва», «Основи гемології», «Експертиза творів декоративного мистецтва: кераміка, скло», «Експертиза творів декоративного мистецтва: вироби з тканини, кістки, шкіри», «Експертиза творів декоративного мистецтва: дерево, метал», «Експертиза предметів нумізматики і боністики», «Сфрагістика».

<p>Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета, завдання)</p>	<p>Мета дисципліни – формування у бакалаврів системи знань з теорії та методології експертизи творів декоративного мистецтва: ювелірні вироби, принципів побудови та функціонування систем експертного оцінювання ювелірних коштовностей в різних країнах світу, освоєння нормативно-правових, організаційних та методичних питань експертизи об'єктів.</p> <p>Завдання дисципліни: Після вивчення дисципліни здобувач повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - історико-культурні традиції застосування ювелірних коштовностей в практичній діяльності; - терміни, визначення, поняття, класифікаційні ознаки ювелірних коштовностей; - нормативно-законодавчу базу щодо здійснення оцінювання ювелірних виробів з дорогоцінного каміння та дорогоцінних металів; - процедуру експертизи ювелірних виробів з дорогоцінного каміння та дорогоцінних металів; - зміст робочого протоколу ідентифікації ювелірних виробів з дорогоцінного каміння та дорогоцінних металів; - методи, показники та засоби ідентифікації ювелірних виробів з дорогоцінного каміння та дорогоцінних металів; - структуру, види та порядок складання атрибуції та висновку експерта.
<p>Пререквізити (попередні компетентності, необхідні для вивчення дисципліни)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - знання відомостей про розвиток світового та українського ювелірного мистецтва, що дозволяє визначати спільні риси та відмінності творів ювелірного мистецтва на основі гемологічних об'єктів різних стилів; - знання соціокультурних чинників та особливостей історичної доби, що впливають на формування стилістики та специфічних рис ювелірного мистецтва; - вміння визначати час створення окремих робіт, розуміти їхні стилістичні особливості; - вміння здійснити атрибуцію творів мистецтва. - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва і реставрації, а також експертизи творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих знань з теорії, історії мистецтва та експертизи, спрямованих на розвиток здатності особистості до креативної самореалізації у сфері мистецтвознавчої експертизи та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

**Пореквізити
(компетентності,
отримані після вивчення
дисципліни)**

інтегральна:

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва і реставрації, а також експертизи творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих знань з теорії, історії мистецтва та експертизи, спрямованих на розвиток здатності особистості до креативної самореалізації у сфері мистецтвознавчої експертизи та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні:

- Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Уміння аргументувати власну позицію.

фахові:

- Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.
- Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.
- Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.
- Здатність усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.
- Здатність проводити сучасне мистецтвознавче дослідження з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.
- Здатність застосовувати традиційні та альтернативні інноваційні технології в процесі експертної діяльності та мистецтвознавчої експертизи.
- Здатність сприймати новітні концепції у сфері мистецтвознавчої експертизи та свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими засадами діяльності експерта.
- Володіння методами мистецтвознавчого аналізу та експертизи, атрибуції, класифікації мистецьких об'єктів та пам'яток культури.
- Здатність аналізувати мистецькі явища та процеси, володіти науково-аналітичним апаратом та визначати методологію дослідження.
- Здатність знаходити, критично оцінювати, систематизувати, інтерпретувати і використовувати отриману інформацію у мистецтвознавчій діяльності.

<p>Чому можна навчитися (результати навчання)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Здатність обирати індивідуальну спеціальну область дослідження, виконувати план дослідження згідно з визначеними часовими рамками та завершувати кваліфіковану наукову працю. - Володіння методами опрацювання мистецтвознавчої літератури, узагальнення та аналізу мистецького матеріалу з дотриманням норм академічної доброчесності, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах. - Здатність до особистісно-професійного лідерства та успіху. Спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію. Здатність до самоосвіти, самоорганізації, рефлексії, самовдосконалення та продовження професійного розвитку. - Володіння методологією техніко-технологічного та фізико-хімічного дослідження творів мистецтва. <p>здобувач повинен вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - користуватися нормативними документами щодо здійснення експертизи ювелірних коштовностей з дорогоцінного каміння та дорогоцінних металів; - діагностувати та ідентифікувати ювелірні коштовності, дорогоцінні камені; - оцінювати якість, маркування ювелірних коштовностей з дорогоцінного каміння та дорогоцінних металів; - встановлювати справжність ювелірних коштовностей з дорогоцінного каміння та дорогоцінних металів; - визначати вартість ювелірних коштовностей з дорогоцінного каміння та дорогоцінних металів за світовими та вітчизняними прейскурантами, прогнозувати вартість; - здійснювати атрибуцію, експертизу ювелірних коштовностей з дорогоцінного каміння та дорогоцінних металів відповідно до мети замовника; - оформляти робочий лист ідентифікації та складати висновок експерта.
<p>Критерії оцінювання (екзаменаційна політика)</p>	<p>Форми оцінювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - семестрове оцінювання: 1. Контрольна робота (тест) – 15 балів/ 5 балів*. 2. Відвідування лекцій – 5 балів/ 5 бали. 3. Оцінювання роботи під час практичних занять – 15 балів/ 10 балів. 5. Підготовка презентації – 15 балів/5 балів. 6. Участь у наукових конференціях – 15 балів/10 балів. 7. Самостійна робота – 15 балів/5 балів. <p>* максимальний бал/ пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.</p> <p>Організація оцінювання.</p> <p>Контроль за якістю навчання здобувача вищої освіти здійснюється за 100-бальною системою. Загальну кількість балів здобувача вищої освіти формують семестрові бали, отримані з усіх тем змістових розділів (бали, отримані за контрольну роботу (у формі тестування), презентації тощо; бали, отримані за виконання самостійного завдання, участі у семінарі, а також бали, які отримані за підсумкову роботу (залік).</p> <p>підсумкове оцінювання:</p>

	<p>- форма оцінювання – диференційований залік; максимальна кількість балів, які може отримати здобувач – 20 балів</p> <p>Організація оцінювання</p> <p>Контроль за якістю навчання здобувача вищої освіти здійснюється за 100-бальною системою. Загальну кількість балів здобувача вищої освіти формують семестрові бали, отримані з усіх тем змістових розділів (бали, отримані за контрольну роботу (у формі тестування), презентації тощо; бали, отримані за виконання самостійного завдання, участі у семінарі, а також бали, які отримані за підсумкову роботу (залік).</p> <p>Умовою допуску до підсумкового оцінювання є отримання здобувачем під час семестрового оцінювання не менше ніж 40 балів (критично-розрахунковий мінімум). При цьому обов'язковим є успішне складання контрольних робіт, виконання самостійних робіт та участь у семінарах, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.</p> <p>У випадку відсутності здобувача вищої освіти з поважних причин, відпрацювання та перездачі контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу в НАКККіМ» (від 31 жовтня 2018 р., наказ №187-0).</p> <p>Оцінка здійснюється за результатами роботи впродовж усього семестру. Здобувач вищої освіти, який набрав суму залікових балів (60) має право отримати підсумкову оцінку за залік за результатами поточного контролю. Здобувачі вищої освіти, які набрали протягом семестру менше 60 балів, обов'язково складають залік.</p> <p>Присутність всіх здобувачів вищої освіти на заліку є обов'язковою.</p>
<p>Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)</p>	<p>бакалавр матиме навички із застосування отриманих знань в галузі експертизи ювелірних коштовностей, цінностей, що відповідають сучасному рівню, а також під час написання бакалаврських робіт; виконання аналізу основних досягнень у теорії та практиці експертного оцінювання ювелірних коштовностей, цінностей в різних країнах світу; використання досягнень в галузі експертного оцінювання цінностей на конкретному товарі через розробку нормативної та технічної документації.</p>

<p>Навчальна логістика</p>	<p>Кожен змістовий розділ включає в себе лекції, практичні заняття, самостійну роботу здобувачів, які завершуються контролем рівня засвоєння якості програмного матеріалу відповідної частини курсу</p> <p>Структура навчального курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Основи експертизи твору ювелірного мистецтва. - Законодавче забезпечення експертної діяльності. - Гемологічний об'єкт, його види, різновиди, розмаїття методів огранювання, видів оздоблення, технік обробки. Еволюція технік різьблення та обробки каміння. Особливості здійснення експертизи гемологічного об'єкту. - Основи для діагностики коштовного каміння (прилади, реактиви). - Методики для виконання розрахунків. - Дорогоцінне каміння мінерального походження. - Дорогоцінне каміння органогенного походження. - Декоративне каміння. - Синтетичне каміння. - Гемі, Італія. - Особливості атрибуції сучасних видів гемологічних об'єктів. - Експертиза гемологічних об'єктів - Оцінка гемологічних об'єктів. - Складання висновку експерта. <p>Форми навчання: Денна, заочна, дистанційна.</p> <p>Види занять: Лекція, практичне заняття, самостійна робота.</p> <p>Методи навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вербальний метод; • практичний метод; • наочний метод (демонстративний); • самостійна робота з навчально-методичною літературою; • інформаційні методи новітніх комп'ютерних технологій.
<p>Інформаційне забезпечення з фонду та репозитарію НАКККІМ</p>	<p>Рекомендована література та інформаційні ресурси</p> <p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Артюх Т.М. Діагностика та експертиза коштовностей: Київ: КНТЕУ, 2002. 500 с. 2. Артюх Т.М. Пробірний контроль. Експертна оцінка виробів з дорогоцінних металів: навч. посібник. / Артюх Т.М., Назимок М.М., Шликов О.К. Київ: Воля, 2009. 340 с. 3. Артюх Т.М. Пробірний контроль. Методи аналізу дорогоцінних металів: підручник /Артюх Т.М., Назимок М.М., Боровиков О.Я. Київ: Воля, 2010. 360 с. 4. Артюх Т.М. Товарознавча експертиза ювелірних коштовностей. Теорія та практика: монографія. Київ: Київ .нац. торг.-екон. ун-т, 2005. 303 с. 5. Артюх Т.М. Товарознавство. Ювелірні товари та годинники: навч. посібник / Артюх Т.М. та інші. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2011. 300 с.

Додаткова:

12. Амосов Р. Золотая энциклопедия. *Российское золото*. Москва: АО «Преображение». Т. 1. 1993.
13. Андерсон Б. Определение драгоценных камней: Пер. с англ. Москва: Мир камня, 1996. 456 с.
14. Большая иллюстрированная энциклопедия древностей. Прага: Артия, 1980. 520 с.
15. Бреполь Э. Теория и практика ювелирного дела. Санкт-Петербург: Соло, 2000. 328 с.
16. Дорогоцінні метали і дорогоцінне каміння. Законодавчі і нормативно-правові акти. / під ред.. Видолоба В.В. Київ: «Арт Ек»; 2001. 415 с.
17. Дронова Н.Д. Ювелирные изделия: справочник-энциклопедия. Москва: Издательский дом «Ювелир». 1996. 352 с.
18. Дронова Н.Д. Оценка рыночной стоимости ювелирных изделий и драгоценных камней. Москва: «Дело», 2001. 295 с.
19. Макаров Л.А Драгоценные камни: Введение в бизнес, оценку и диагностику драгоценных камней. М.: ИПФ «Сашко», 2001. 616 с.
20. Международные стандарты оценки / МСО 1-4, м., ЮО, 1995.
21. Международная конфедерация по ювелирным камням, изделиям из серебра, алмазам и жемчугу (СИБЮ). Правила, примененные в торговле ювелирными камнями. Правила, применяемые в торговле жемчугом. Москва: МУНГ, 1993.
22. Пылеев М.И. Драгоценные камни и их свойства. Санкт-Петербург, 1896.
23. Реферат монографии: Ian Divis. Coldstempel. Praha: Artia, 237 с.
24. Смит Г. Драгоценные камни. Москва: Мир, 1980. 560 с.
25. Солодова Ю.П. Определитель ювелирных и поделочных камней / Солодова Ю.П., Андреев Э.Д. Граданчикова Б.Г. Москва: Недра, 1985. 420 с.
26. Сребдобольский Б.И. Жемчуг. Москва: Наука, 1985. 180 с.
27. Епифанов В.И. Технология обработки алмазов в бриллианты / Епифанов В.И., Песина АЛ., Зыков Л.В. Москва: Высшая школа, 1987. 935 с.
28. Ферсман А.Е. Рассказы о самоцветах. Москва: Наука, 1974. 180 с.
29. Шуман В. Мир камня: В 2-х т. Драгоценные и поделочные камни: Пер. с нем. Москва: Мир, 1986. 263 с.
30. Як оцінювати коштовності з дорогоцінних металів і каменів. /В.В. Індутний, та ін. Київ: ТОВ «АЛМА», 2001. 264 с.
31. Варена Пагель-Тайзен. Оценка брильянтов: руководство. Москва: АО Символ, 1996. 221 с.

Додаткові інформаційні ресурси (інтернет-ресурси):

1. <http://www.nbuv.gov.ua/> сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.
2. <http://library.nakkkim.edu.ua/> електронний каталог бібліотеки Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв
3. <http://elib.nplu.org/> електронна бібліотека «Культура України»
4. http://kultura.ho.ua/books_ku.htm – Культурологічна бібліотека
5. http://informatic10.at.ua/index/informacijni_sistemi_ta_tekhnologiji/0-29
6. <https://scholar.google.ru/>
7. <https://orcid.org>

	8. https://www.scopus.com 9. https://dakkim.academia.edu/
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Проведення лекційних та семінарських занять з дисципліни забезпечується матеріально-технічною базою (базова аудиторія - № 201, корп.18, НАКККіМ), навчально-методичною документацією та матеріалами.
Кафедра	Мистецтвознавчої експертизи
Інститут	Інститут практичної культурології та арт-менеджменту
Інформація про науково-педагогічного працівника (з фото)	<p><i>Артюх Тетяна</i> – експерт міжнародного класу з оцінки та експертизи ювелірних коштовностей, дорогоцінного каміння, сертифікований оцінювач ФДМ України за напрямом оцінки майна «Оцінка об’єктів у матеріальній формі», в тому числі «Оцінка об’єктів, що мають культурну цінність», доктор технічних наук, професор, професор кафедри мистецтвознавчої експертизи (за сумісництвом) Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Академік Української технологічної академії.</p> <p>Освіта: Київський торговельно-економічний інститут за спеціальностями «Товарознавство та організація торгівлі» (1978 р.). Доктор технічних наук; спец. 05.19.08 – товарознавство промисловими товарами. Тема дисертації «Теоретико-методологічні засади товарознавчої експертизи ювелірних коштовностей». ДД № 005723 від 15.03.2007 р. Присвоєно вчене звання професора кафедри товарознавства та експертизи КНТЕУ. Атестат 12ПР № 005644 від 30.10.2008 р. Підвищення кваліфікації (стажування), навчання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2014-2016 рр. – ФДМУ, МІБ, Україна – навчання за міжнародною програмою «Оцінка об’єктів у матеріальній формі», спец. 1.1 – Оцінка нерухомих речей (нерухомого майна, нерухомості) у тому числі земельних ділянок; за спец. 1.2 – Оцінка машин і обладнання; за спец. 1.3. – Оцінка колісних транспортних засобів»; за спец. 1.6. – Оцінка рухомих речей, що становлять культурну цінність; за спец. 1.7. – Оцінка рухомих речей. (Кваліфікаційне свідоцтво). 2016 р. - внесена до Державного реєстру оцінювачів ФДМ України, свідоцтво №373 від 22.11.2016 року за спец. 1.1, 1.2, 1.3, 1.6, 1.7. 2019 році – підвищення кваліфікації оцінника культурних цінностей (Посвідчення МФ № 6485-ПК від 10.04.2019.); 2020 р. - підвищення кваліфікації оцінника за спец. 1.1-1.3; 1.7. (ФДМ, МІБ, Україна), посвідчення МФ № 6742ПК від 23.04.20; 2021 – підвищення кваліфікації оцінника культурних цінностей (Посвідчення МФ №7114 - ПК від 07.04.21 р.). 1998-2010 рр. - навчання за кордоном у провідних Гемологічних центрах світу за напрямом експертиза та оцінка коштовностей (сучасних, антикварних ювелірних коштовностей, гемологічних об’єктів), 5 міжнародних сертифікатів з правом здійснювати практичну діяльність за напрямом експертиза та оцінка дорогоцінного каміння мінерального та органогенного походження, ювелірних коштовностей за різними системами оцінки світу: Польща, Німеччина (2), Росія (Гем. центр, МГУ ім. Ломоносова), Україна. Міжнародна оцінка дорогоцінного каміння в системі України (Гем. Центр), Польща (Вроцлав, Гем. Центр), США (GIA), Німеччина (Ідар-

	<p>Оберштайн, Гем. центр).</p> <p>7. Нагороджена медаллю Міжнародного Фонда Карла Фаберже «К 150-летию М. Перхіна».</p> <p>8. Участь у роботі більше як 125 міжнародних конференцій.</p> <p>9. Під науковим керівництвом захищені три кандидатські дисертації. Здійснює керівництво 2-х докторів філософії. Має 5 патентів на винахід.</p> <p>Авторка (співавторка) має за науковим напрямом понад 300 праць, із них: навчальних посібників – 14; монографій (одноосібних) – 1; підручників – 5; наукових статей у фахових виданнях України – 165; статей у міжнародних наукометричних базах – 28, у т.ч. Scopus – 4 (h-індекс 1), Index Copernicus – 24 та ін.).</p>
<p>Оригінальність навчальної дисципліни (при наявності). Політика академічної доброчесності</p>	<p>Дослідження та експертиза ювелірних виробів є важливою частиною експертної діяльності, однак частіше йдеться про товарознавчу експертизу. На кафедрі мистецтвознавчої експертизи більшу увагу приділяють саме мистецькому аналізу ювелірних виробів.</p> <p>Навчальна дисципліна розроблена на основі наукового і практичного досвіду провідних вітчизняних та закордонних науковців, на основі аналізу самостійної науково-дослідної діяльності здобувачів НАКККіМ.</p> <p>Всі учасники освітнього процесу дотримуються політики академічної доброчесності і сприяють функціонуванню ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату.</p>
<p>Лінк на дисципліну</p>	<p>Програма розміщена на сторінці кафедри мистецтвознавчої Експертизи https://nakkkim.edu.ua/instituti/instituti-institut-praktichnoji-kulturologiji-ta-art-menedzhmentu/kafedra-mistetstvoznavchoji-ekspertizi</p>